

การควบคุมภายใน และการลงทุน

วรรณทณี ศรีพุ่มไฉ่
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
7 ตุลาคม 2560

หัวข้อบรรยาย

แนวคิดการควบคุมภายใน

การควบคุมภายในด้านเงินลงทุนของสหกรณ์

การประเมินความเสี่ยงพอของการควบคุมภายในด้วยตนเอง

แนวคิดการควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน

ความหมาย และ วัตถุประสงค์

การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการดำเนินงานของกิจการจะบรรลุ **วัตถุประสงค์ 3 ประการ**

1. ประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพ ของการดำเนินงาน
2. ความเชื่อถือได้ ของการรายงานทางการเงิน
3. การปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ

หน้าที่ของฝ่ายบริหาร : การควบคุมภายใน

1. **จัดให้มี** การควบคุมภายในที่เหมาะสมกับ ลักษณะ ขนาด และ ความซับซ้อนของหน่วยงาน
2. **ติดตาม/ประเมินผล** การควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง
3. **สร้างบรรยากาศ** เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมของการควบคุมที่ดี
4. **กำหนดบทบาทในการปฏิบัติตน** ให้เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องความซื่อสัตย์ ความมีคุณธรรม และ จริยธรรม
5. **ทบทวน/ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง** การควบคุมภายในให้มีความรัดกุม
6. **ปลุกฝัง** ผู้ใต้บังคับบัญชา ให้มีวินัย และ จิตสำนึกที่ดีเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

แนวทางที่จะทำให้การควบคุมภายใน ประสบความสำเร็จ :

1. การควบคุมภายใน เป็นกระบวนการ / ส่วนประกอบที่แทรกหรือ แฝงอยู่กับการปฏิบัติงาน/กิจกรรมตามปกติของกิจการ

2. การควบคุมภายใน เกิดขึ้นได้โดยบุคลากรของหน่วยงาน ต้องร่วมมือกันกระทำตาม และต้องมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

การควบคุมภายใน COSO 2013

การดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
และ เป้าหมายที่กำหนด มี 5 องค์ประกอบ

1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม
2. การประเมินความเสี่ยง
3. กิจกรรมควบคุม
4. สารสนเทศ และการสื่อสาร
5. การติดตามประเมินผล

องค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือ สภาพแวดล้อมการควบคุม

องค์ประกอบที่ 1

สภาพแวดล้อมของการควบคุม (CONTROL ENVIRONMENT)

1. ความซื่อสัตย์และจริยธรรม ส่งเสริมให้ทุกคนมีจิตสำนึกที่ดี ในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ
2. ให้ทุกคนมีส่วนร่วม ตระหนักถึงความจำเป็น และ ความสำคัญของการควบคุมภายใน
3. การกำหนดโครงสร้างองค์กร นโยบาย คำสั่ง ระเบียบปฏิบัติ
4. การมอบอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบที่เหมาะสมกับงาน
5. ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
6. นโยบายด้านทรัพยากรบุคคล

องค์ประกอบที่ 2

การประเมินความเสี่ยง (RISK ASSESSMENT)

ความเสี่ยง หมายถึง

โอกาส ที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล หรือ เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่ทำให้การดำเนินงาน ไม่ประสบความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายที่กำหนด

การประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย :-

1. **การระบุความเสี่ยง** อุปสรรคต่างๆ ที่ทำให้ ผลการดำเนินการ ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์
2. **การวิเคราะห์ความเสี่ยง** กำหนดน้ำหนัก/ความสำคัญ ของปัญหาอุปสรรคนั้น ๆ
3. **การบริหารความเสี่ยง** กำหนดกิจกรรมควบคุม ยอมรับความเสี่ยง กระจายความเสี่ยง

องค์ประกอบที่ 3

กิจกรรมการควบคุม : (CONTROL ACTIVITIES)

กิจกรรมควบคุม หมายถึง

นโยบาย และวิธีการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติ เพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง และได้รับการตอบสนอง โดยการปฏิบัติตาม

กิจกรรมการควบคุม ในเบื้องต้น จะต้องแบ่งแยกหน้าทำงานภายในหน่วยงานอย่างเหมาะสม ไม่มอบหมายบุคคลใด บุคคลหนึ่ง มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานที่สำคัญ หรือเสี่ยงต่อความเสียหาย ตั้งแต่ต้นจนจบ

องค์ประกอบที่ 4

สารสนเทศและการสื่อสาร (INFORMATION AND COMMUNICATIONS)

สารสนเทศ หมายถึง

ข้อมูลข่าวสารทางการเงิน และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
หน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็ข้อมูลจากแหล่งภายในหรือภายนอก

คุณลักษณะของข้อมูล ต้องเป็นข้อมูลที่ :-

- 1 เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน
- 2 น่าเชื่อถือ ถูกต้อง
- 3 ทันเวลา
- 4 หน่วยงานต้องการ เพื่อช่วยให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

องค์ประกอบที่ 4

สารสนเทศและการสื่อสาร (INFORMATION AND COMMUNICATIONS)

การสื่อสาร ควรให้มีการสื่อสารข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ และ
เหมาะสม โดยมี :-

1. การสื่อสารข้อมูลทั้งระดับบน ลงล่าง ล่างขึ้นบน และในระดับเดียวกัน
2. การสื่อสารที่เพียงพอ กับภายนอกหน่วยงาน และ ภายในองค์กร
3. การสื่อสารข้อมูล เหมาะสมเพียงพอ กับระดับการดำเนินงาน

องค์ประกอบที่ 5

การติดตามประเมินผล (MONITORING)

การติดตามประเมินผล กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน และ ประเมินประสิทธิผลของการควบคุมภายใน ในระหว่างปฏิบัติงาน / การประเมินตนเอง / การประเมินอย่างอิสระ ต้องดำเนินการทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า : -

1. ระบบควบคุมภายในที่วางไว้ เพียงพอ เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และ มีการปฏิบัติจริง
2. การควบคุมภายใน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. **ข้อตรวจพบ** จากการตรวจสอบ และ สอบทานอื่นๆ ได้รับการปรับปรุงแก้ไข อย่างเหมาะสม และทันเวลา
4. การควบคุมภายใน ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง

ฝ่ายบริหารควรกำหนดให้ มีการประเมินการควบคุมด้วยตัวเอง ทั้งทั้งหน่วยงาน โดยให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมในการประเมินการควบคุมภายในของส่วนงานนั้น ๆ โดย :-

- 1 ร่วมกันพิจารณาถึง ความมีประสิทธิภาพในด้าน การดำเนินงาน การรายงานทางการเงิน การปฏิบัติตามกฎระเบียบ
- 2 ร่วมกันวิเคราะห์ความเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ในด้านต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงกระบวนการและ กิจกรรมควบคุมที่มีอยู่ ให้มีประสิทธิภาพ
- 3 ร่วมกันพิจารณา ลดกิจกรรมควบคุม ที่ทำให้การดำเนินงานล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีผลต่อการลดหรือป้องกันความเสี่ยง หรือไม่คุ้มค่า

การประเมินการควบคุมอย่างอิสระ

เป็นการประเมินโดย **ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง** กับการดำเนินงาน

การประเมินกระทำโดย :-

- 1 ผู้ตรวจสอบภายใน
- 2 ผู้ตรวจสอบภายนอก หรือที่ปรึกษาภายนอก

ข้อบกพร่อง ปัญหาที่ตรวจพบ ต้องได้รับการสื่อสารไปยังผู้รับผิดชอบในหน้าที่นั้น ๆ และผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปหนึ่งระดับ

ข้อจำกัดการควบคุมภายใน

1. การละเว้น/ ไม่ปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน

2. การร่วมมือกันกระทำทุจริต

3. การข้ามขั้นตอน/แทรกแซงโดยผู้บริหาร

4. เหตุการณ์เหนือการควบคุมของกิจการ

การควบคุมภายใน ด้านการลงทุนในหลักทรัพย์

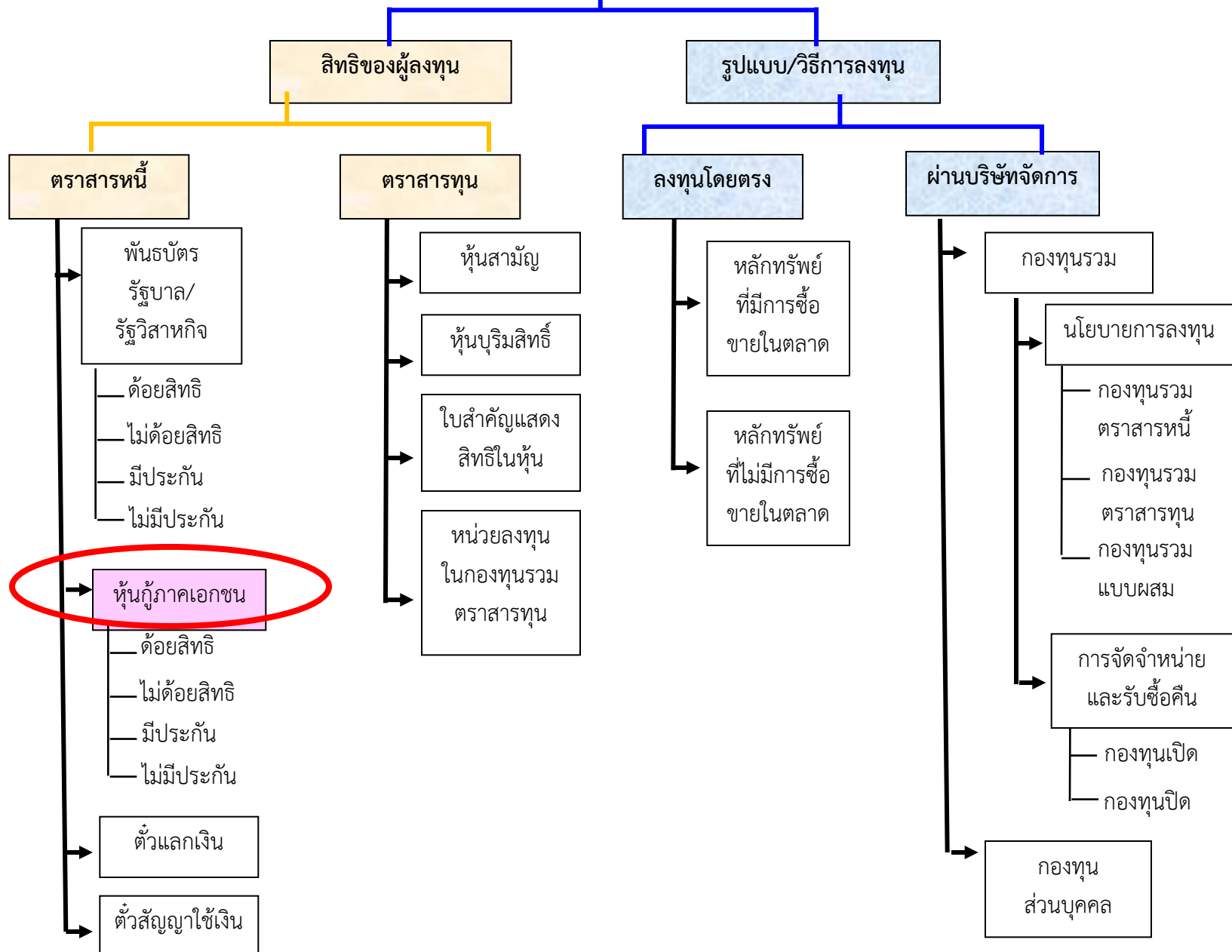
ความหมาย เงินลงทุนสหกรณ์

เงินลงทุน หมายถึง หลักทรัพย์ ตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) ที่สหกรณ์ถือไว้ เพื่อได้รับผลประโยชน์ในรูปของรายได้ เช่น ➡

- ดอกเบี้ย
- เงินปันผล
- กำไร(ขาดทุน) จากการจำหน่าย

ทั้งนี้ ไม่รวมถึง สินค้าคงเหลือ ที่ดินฯ ที่เป็นการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

ประเภทของเงินลงทุน

กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ม. 62

ประกาศคณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติ
(คพช.) พ.ศ. 2558 ลว. 3 ก.ค. 58

คำแนะนำ กตส. วิธีปฏิบัติทางบัญชี
เกี่ยวกับเงินลงทุน พ.ศ. 2544

หนังสือที่ กษ 0404/2800 ลว. 25 ก.ย. 45
เรื่อง ทารือเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติการบัญชีเงินลงทุน
ในตราสารหนี้ที่บริหารโดยกองทุนรวม

หนังสือที่ กษ 0402/3208 ลว. 25 พ.ย. 51
เรื่อง ตอบหารือเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางบัญชี
(ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด)

หนังสือที่ กษ 0404/6126
ลว. 1 ธ.ค. 52 เรื่อง การตีราคา
และจัดประเภทเงินลงทุนฯ

การลงทุนตามกฎหมายสหกรณ์

• ตราสารหนี้

- พันธบัตรรัฐบาล

- หุ้นกู้

มาตรา 62 (3) ชื่อ
หลักทรัพย์รัฐบาล
หรือรัฐวิสาหกิจ

- ⁺ตัวแลกเปลี่ยน &
⁺ตัวสัญญาใช้เงิน

มาตรา 62 (3) รัฐบาล
หรือรัฐวิสาหกิจ

คพช. เพิ่มเติมข้อ (3) ธนาคารที่มีใช้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ออก

มาตรา 62 (3)
ชื่อหลักทรัพย์
รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

มาตรา 62 (7)
คพช. (ธนาคารซึ่ง
ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจ
และบริษัท ฯ
- ไม่ค่อยสิทธิ หรือ
มีหลักประกัน
- จัดอันดับระดับ A -

คพช. กำหนดข้อ (2) สหกรณ์ลงทุนตัวแลกเปลี่ยนและตัวสัญญาใช้เงินได้ ต้องเป็น
- ตัวแลกเปลี่ยน ที่ธนาคารเป็นผู้รับรอง สลากหลัง หรืออ่าวัด
- ตัวสัญญาใช้เงิน ที่ธนาคารเป็นผู้สลักหลังหรือรับอ่าวัด โดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดชอบ

• ตราสารทุน

- เป็นการลงทุนถือหุ้น

ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์

มาตรา 62 (3) ชื่อหุ้นรัฐวิสาหกิจ

(4) ชื่อหุ้นธนาคารให้การช่วยเหลือสหกรณ์

(5) ชื่อหุ้นชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

(6) ชื่อหุ้นสถาบันประกอบธุรกิจทำให้เกิดความสะดว
ส่งเสริมความเจริญแก่กิจการสหกรณ์ ผ่าน นทส.

การลงทุนตามกฎหมายสหกรณ์

การลงทุนผ่านกองทุนรวม

- ต้องได้รับความเห็นชอบจาก คพช. ก่อนการลงทุน ตาม ม. 62 (7)
(เว้นแต่ คพช. ได้กำหนดให้ลงทุนได้เป็นการทั่วไป เช่น กองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่ง ก)
- **New** หน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่รัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้น โดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรีและอยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (หุ้นสามัญ กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานโรงไฟฟ้าพระนครเหนือ : EGAETIF)

การลงทุนผ่านกองทุนส่วนบุคคล

- ต้องมีสัญญาจัดจ้างบริษัทจัดการ : บริษัทจัดการเป็นบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) หรือสถาบันการเงินที่ได้รับใบอนุญาตจัดการกองทุนส่วนบุคคล
- ต้องมีข้อกำหนดในสัญญาจัดจ้างบริษัทจัดการ คือ
 - การลงทุนต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ และ คพช. กำหนด

การลงทุนที่ นทส. /คพช. ไม่เห็นชอบ :

- 1) การลงทุนในตัวสัญญาใช้เงินของบริษัทแม่และบริษัทเอกชนทั่วไป (ตัวสัญญาใช้เงินเป็นหลักประกันหนี้เงินให้กู้ และเงินฝาก ไม่มีอำนาจกระทำการ)
- 2) การลงทุนในกองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหลักทรัพย์หรือตราสารหนี้ที่ไม่สอดคล้องกับ ม.62 และประกาศ คพช. (ผู้บริหารสหกรณ์ไม่มีอำนาจตัดสินใจลงทุนด้วยตนเอง)
- 3) การลงทุนซื้อหุ้นสามัญ (เป็นอำนาจนายทะเบียนสหกรณ์)
- 4) การให้ความเห็นชอบย้อนหลัง
- 5) กองทุนเปิดไทยพาณิชย์สะสมทรัพย์สินตราสารหนี้ (กองทุนไปลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งสหกรณ์ไม่มีอำนาจกระทำการและธนาคารแห่งประเทศไทยเตือนว่ามีความเสี่ยง 100%)
- 6) กองทุนรวมสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ สนามบินสมุย (เกิดความเสี่ยงจากปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่ไม่แน่นอนและควบคุมยาก)
- 6) การไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข
 - การลงทุนดังกล่าวเกินกว่าทุนสำรอง
 - ไม่เสนอที่ประชุมใหญ่ก่อนอนุมัติก่อนการลงทุน

ผลของการฝ่าฝืน หรือกระทำโดยไม่มีอำนาจ

: ไม่ผูกพันสหกรณ์ หากเกิดความเสียหาย ต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัว

: นทส. มีคำสั่งให้แก้ไข เกิดผลขาดทุน/ลงทุนไม่คุ้มค่า

หลักปฏิบัติก่อนลงทุนนอกเหนือจาก ม. 62 และประกาศ คพช.

- 1) ขอความเห็นชอบที่ประชุมใหญ่
- 2) ทำหนังสือขอความเห็นชอบ : เอกสารประกอบ
 - สำเนารายงานการประชุมใหญ่
 - รายงานกิจการประจำปี และงบการเงิน
 - ที่มาของเงินลงทุน
 - เหตุผลการนำเงินไปลงทุน
 - ข้อมูลตราสารและสถาบันที่ออกตราสาร

(การจัดอันดับเครดิต ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของผู้ออกตราสาร รายละเอียดการลงทุน และเงื่อนไขต่างๆ ตามหนังสือชี้ชวน)

การทำธุรกรรมทางการเงินดังต่อไปนี้ ไม่ถือว่าเป็นเงินลงทุนของสหกรณ์

1. การนำเงิน/ทรัพย์สินไปลงทุนในโครงการต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินธุรกิจ เช่น ผลิตและจำหน่ายสินค้า จัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจปั้มน้ำมัน มินิมาร์ท คาร์แคร์ ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวมิได้เป็นหน่วยธุรกิจใหม่แยกจากสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์ต้องนำทรัพย์สินนี้คืน รายได้ และค่าใช้จ่ายจากการดำเนินธุรกิจในโครงการดังกล่าว มาจัดทำงบการเงินรวมกับการดำเนินงานปกติของสหกรณ์ตามหลักการเป็นหน่วยงานเดียวกันในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์และมาตรฐานการบัญชีกำหนด

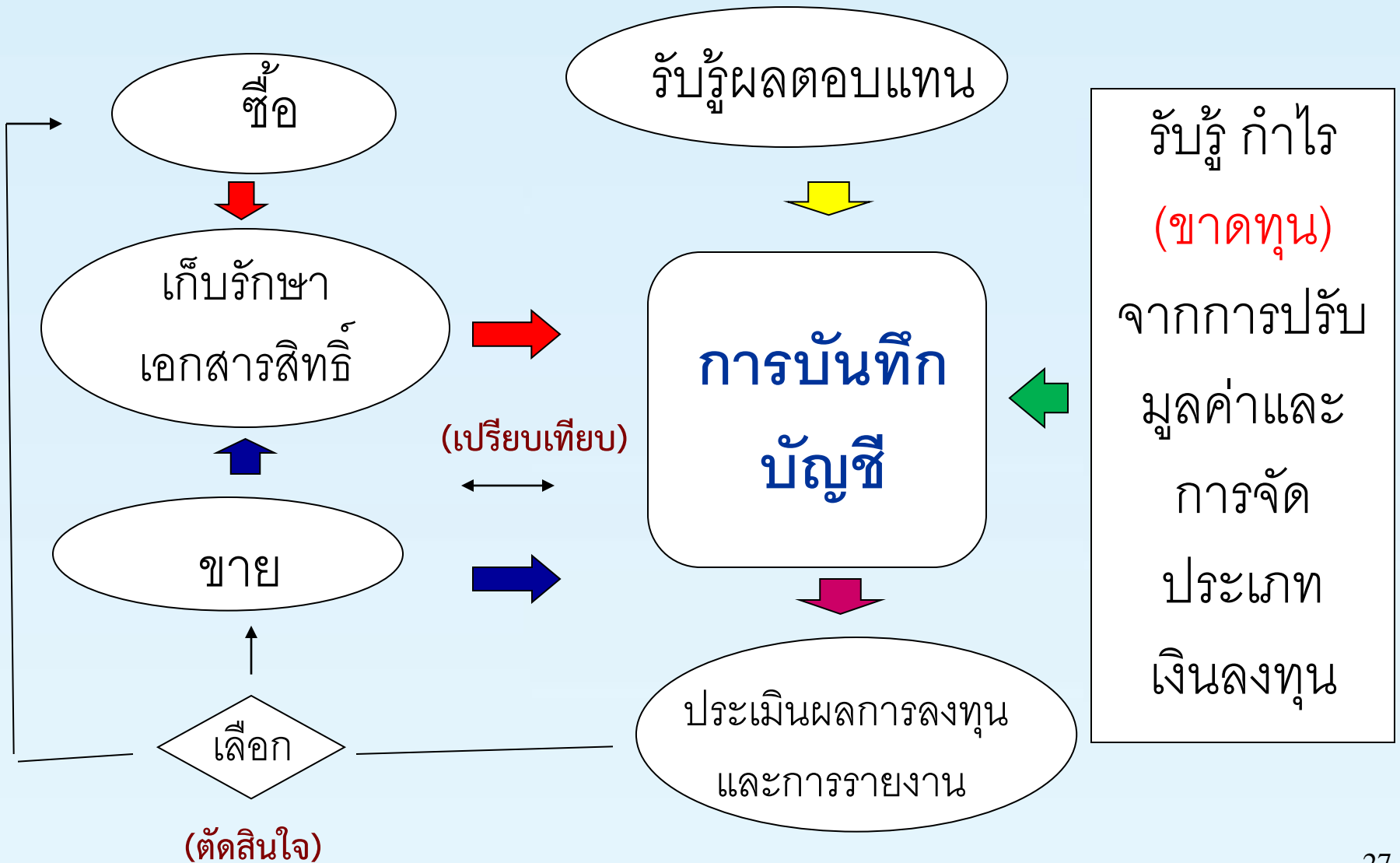
2. การนำเงิน/ทรัพย์สินไปร่วมลงทุนกับนิติบุคคล/บุคคลธรรมดา โดยมีการจัดทำสัญญาในลักษณะการร่วมค้า (Joint Venture) ทั้งนี้ ข้อตกลงในสัญญาร่วมค้า กำหนดให้ผู้ร่วมค้าทุกรายมีอำนาจในการควบคุมกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจร่วมกัน โดยกิจการร่วมค้าดังกล่าวถือเป็นหน่วยธุรกิจใหม่แยกจากสหกรณ์

การทำธุรกรรมทางการเงินดังต่อไปนี้ ไม่ถือว่าเป็นเงินลงทุนของสหกรณ์

3. ธุรกรรมการซื้อขายซื้อคืนภาคเอกชน (Private Repo)

เป็นการตกลงกันระหว่างผู้ขายหลักทรัพย์และผู้ซื้อหลักทรัพย์ ซึ่งผู้ขายหลักทรัพย์ตกลงจะขายหลักทรัพย์ให้กับผู้ซื้อหลักทรัพย์โดยมีสัญญาจะซื้อคืนหลักทรัพย์ในอนาคตในขณะเดียวกันผู้ซื้อหลักทรัพย์ตกลงที่จะซื้อหลักทรัพย์โดยมีสัญญาจะขายคืนหลักทรัพย์ในอนาคตตามวันและราคาที่ตกลงกันไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ ธุรกรรมซื้อคืนมีกลไกเหมือนธุรกรรมการซื้อขายโดยทั่วไป แต่โดยสาระสำคัญแล้ว ธุรกรรมการซื้อขายซื้อคืนภาคเอกชน คือธุรกรรมของการกู้ยืมเงิน โดย “ผู้ขายหลักทรัพย์” (ผู้กู้) ตกลงจะขายหลักทรัพย์ให้กับ “ผู้ซื้อหลักทรัพย์” (ผู้ให้กู้) โดยใช้เงินลงทุนประเภทตราสารหนี้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืม ดังนั้น การบันทึกบัญชีในธุรกรรมซื้อขายซื้อคืนภาคเอกชน คือ การกู้ยืมเงินตามเนื้อหาของธุรกรรม มิใช่การลงทุนของสหกรณ์ ซึ่งวิธีปฏิบัติทางบัญชีต้องเป็นไปตามแนวปฏิบัติ เรื่อง การบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมซื้อคืน ที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินลงทุน

แนวทางการควบคุมภายในด้านเงินลงทุน

1. ด้านการบริหาร

2. ด้านการบัญชี

แนวทางการควบคุมภายในด้านเงินลงทุน

1. ด้านการบริหาร

วัตถุประสงค์ เพื่อให้มั่นใจว่า

1. การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ เป็นไปตามกฎหมาย และข้อบังคับ
2. นโยบายการลงทุนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในข้อบังคับและสถานะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์
3. การจัดแบ่งส่วนงานและการกำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการลงทุนของสหกรณ์ เป็นไปอย่างเหมาะสม
4. คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ประสบการณ์เพียงพอในการปฏิบัติงาน
5. การลงทุนเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
6. มีการติดตามประเมินผลการลงทุนและการรายงานอย่างเหมาะสม

การวางแผน/นโยบายการลงทุน

- สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
- สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเงินของสหกรณ์
- ผลตอบแทนเหมาะสม
- ระดับความเสี่ยงยอมรับได้
- การลงทุนเป็นไปตามกรอบของกฎหมาย

แนวทางการควบคุมภายในด้านเงินลงทุน

ด้านการบริหาร

๙ การวางแผน/นโยบายการลงทุน

1) เตรียมความพร้อมก่อนการลงทุน “รู้จักตนเอง”

- ฐานะการเงินของสหกรณ์ ต้องมีเงินเหลือ/มีสภาพคล่องส่วนเกิน
- มีความรู้และประสบการณ์ในการลงทุน

2) นโยบายในการลงทุน

- เป้าหมายการลงทุน จำนวนเงิน ระยะเวลาในการลงทุน และผลตอบแทนที่ต้องการ **“High Risk, High Return”**
- การติดตามตรวจสอบสถานการณ์ลงทุนเหมาะสม เช่น ทุกเดือน ทุก 6 เดือน หรือ 1 ปี
- กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน (Benchmark) ในการวัดผลการลงทุน

3) การวิเคราะห์เงินลงทุน และการตัดสินใจลงทุน “การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน”

- **วิเคราะห์เศรษฐกิจ** แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจในอนาคต นโยบายเศรษฐกิจของรัฐ
- **วิเคราะห์อุตสาหกรรม** สภาพการแข่งขันและแนวโน้มการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม
- **วิเคราะห์บริษัท** ประสบการณ์และความน่าเชื่อถือ การวิเคราะห์งบการเงิน รายงานของผู้สอบบัญชี

แนวทางการควบคุมภายในด้านเงินลงทุน

ด้านการบริหาร

α การจัดองค์กรและการกำหนดหน้าที่ด้านการลงทุน

- 1) มอบหมายหน้าที่เกี่ยวกับการลงทุนให้กับคณะกรรมการและบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถที่เหมาะสม 2) นโยบายในการลงทุน
- 2) การกำหนดลำดับชั้นของการอนุมัติที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของผู้มีอำนาจอนุมัติแต่ละระดับเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น วงเงินลงทุน
 - ไม่เกิน 1 ล้านบาท เป็นอำนาจผู้จัดการ
 - เกิน 1 ล้านบาท ไม่เกิน 10 ล้านบาท เป็นอำนาจคณะกรรมการลงทุน
 - เกิน 10 ล้านบาท เป็นอำนาจคณะกรรมการ
- 3) แบ่งแยกหน้าที่ ความรับผิดชอบในงาน 3 ด้าน ต่อไปนี้ ออกจากกันอย่างเด็ดขาด
 - อนุมัติเงินลงทุน
 - หน้าที่บันทึกการบัญชีและข้อมูลสารสนเทศเงินลงทุน
 - หน้าที่ในการดูแลจัดเก็บรักษาเอกสารสิทธิเงินลงทุน

แนวทางการควบคุมภายในด้านเงินลงทุน

ด้านการบริหาร

๙ การพัฒนาบุคลากรด้านการลงทุน

พัฒนาความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ของสหกรณ์อย่างเหมาะสม และต่อเนื่อง เช่น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมาย ระเบียบ มาตรฐานการบัญชี

๙ การติดตาม ประเมินผล และการรายงานการลงทุน

- 1) วิเคราะห์และประเมินผลการลงทุนของสหกรณ์ เช่น ผลตอบแทนเหมาะสมหรือคุ้มค่ากับ ต้นทุนเงินลงทุนหรือไม่ สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเงินของสหกรณ์ วัตถุประสงค์และความตั้งใจ ถือเงินลงทุนหรือไม่
- 2) จัดทำรายงานผลวิเคราะห์และประเมินผลการลงทุนเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อพิจารณาตัดสินใจ ถือเงินลงทุนต่อไป ลงทุนเพิ่มเติม ขายเงินลงทุน

แนวทางการควบคุมภายในด้านเงินลงทุน

2. ด้านการบัญชี

วัตถุประสงค์ เพื่อให้มั่นใจว่า

1. การแบ่งแยกหน้าที่เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีเงินลงทุนเป็นไปอย่างเหมาะสม
2. นโยบายการบัญชีและการบันทึกรายการบัญชีเกี่ยวกับการลงทุนของสหกรณ์เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์และมาตรฐานการบัญชีกำหนด
3. การเก็บรักษาทรัพย์สิน และการเข้าถึงทรัพย์สินเป็นไปอย่างเหมาะสม
4. การจัดทำข้อมูลทางบัญชีและรายงานทางการเงินถูกต้อง เชื่อถือได้ เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์และมาตรฐานการบัญชีกำหนด สามารถใช้ในการตัดสินใจได้ทันเวลา

การควบคุมภายในที่จำเป็น

กิจกรรม	การควบคุมภายในที่จำเป็น
1. การซื้อเงินลงทุน	<ul style="list-style-type: none">▶ มีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการลงทุน▶ มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการซื้อ▶ มีการอนุมัติการซื้อเงินลงทุน▶ มีเอกสารประกอบการซื้อเงินลงทุนครบถ้วน
2. การรับรู้ผลตอบแทนจากการลงทุน	<ul style="list-style-type: none">▶ มีเอกสารประกอบการรับรู้ผลตอบแทนจากการลงทุนครบถ้วน▶ มีการสอบทานการคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุน
3. การขายเงินลงทุน	<ul style="list-style-type: none">▶ มีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับเงินลงทุน▶ มีการอนุมัติการขายเงินลงทุน▶ มีเอกสารประกอบการขายเงินลงทุนครบถ้วน

การควบคุมภายในที่จำเป็น

กิจกรรม	การควบคุมภายในที่จำเป็น
4. การรับรู้กำไร (ขาดทุน) จากการปรับมูลค่าและการจัดประเภทเงินลงทุน	<ul style="list-style-type: none">▶ กำหนดนโยบายการถือเงินลงทุน▶ มีการทดสอบการคำนวณกำไร (ขาดทุน) จากการปรับมูลค่าเงินลงทุน▶ สอบทานรายการปรับปรุงมูลค่าเงินลงทุน เปรียบเทียบกับหลักฐานการแสดงผลค่าเงินลงทุน
5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน (ตามระเบียบและคำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด)	<ul style="list-style-type: none">▶ การแบ่งแยกหน้าที่บันทึกบัญชีออกจากการเก็บรักษาเอกสารสิทธิ์เงินลงทุน▶ มีการอนุมัติก่อนการบันทึกบัญชี▶ การตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี▶ จัดทำทะเบียนคุมเงินลงทุนเป็นปัจจุบัน▶ การสอบยัน/พิสูจน์ยอด▶ การตรวจสอบความถูกต้องกับบุคคลที่สาม

การควบคุมภายในที่จำเป็น

กิจกรรม	การควบคุมภายในที่จำเป็น
6. การดูแลและเก็บรักษาเอกสารสิทธิ์เงินลงทุน	<ul style="list-style-type: none">▶ การแบ่งแยกหน้าที่การเก็บรักษาเอกสารสิทธิ์เงินลงทุนออกจากหน้าที่บันทึกบัญชี▶ การตรวจนับเอกสารสิทธิ์เงินลงทุนเปรียบเทียบกับทะเบียนคุมเป็นครั้งคราว▶ การยืนยันยอดเงินลงทุน
7. การประเมินผลการลงทุนและการรายงาน	<ul style="list-style-type: none">▶ การควบคุมและประเมินผล เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจขาย/ซื้อเงินลงทุนเพิ่มเติม

- ▶ รายงานการประชุมใหญ่/คณะกรรมการดำเนินการ
- ▶ ใบเสนอขายของผู้แทนจำหน่าย/ผู้ค้าตราสารหนี้
- ▶ หนังสือชี้ชวน
- ▶ เอกสารแสดงสิทธิในหลักทรัพย์
- ▶ หนังสือให้ความเห็นชอบการลงทุน
- ▶ หลักฐานการรับ/จ่ายเงิน
 - ใบเสร็จรับเงิน/ใบชำระราคาหลักทรัพย์จากตัวแทนค้าหลักทรัพย์
 - ตั๋วเช็ค/สำเนาใบนำฝากธนาคาร/ใบแจ้งยอดธนาคาร

การพิจารณาวัตถุดิบค่าและแสดงรายการในงบการเงิน

การวัดมูลค่าในงบการเงิน

มูลค่ายุติธรรม เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ราคาเสนอซื้อในตลาด* หรือ
2. ราคาซื้อขายครั้งล่าสุด ก่อนการปิดบัญชี หรือ ที่เรียกว่า **ราคาปิด**
3. ราคาที่เผยแพร่ต่อสาธารณชน เช่น มูลค่าสินทรัพย์สุทธิ (NAV) ของกองทุนเปิด/กองทุนรวม

ราคาทุนตัดจำหน่าย คำนวณโดย

ราคาทุนเริ่มแรก บวก (ส่วนต่ำฯ) หรือ หัก (ส่วนเกินฯ) จำนวนตัดจำหน่าย
สะสมส่วนต่างระหว่างราคาทุนเริ่มแรกกับราคามูลค่า

การแสดงรายการในงบการเงิน

ประเภทเงินลงทุน	ราคาทุน	ราคาทุนตัดจำหน่าย	มูลค่า ยุติธรรม	กำไร (ขาดทุน) จากการปรับมูลค่า	
				งบกำไรขาดทุน	ส่วนทุนของสหกรณ์
ตราสารทุน					
เพื่อค้า	-	-	✓	✓	-
เพื่อขาย	-	-	✓	-	✓
ทั่วไป	✓	-	-	-	-
ตราสารหนี้					
เพื่อค้า	-	-	✓	✓	-
เพื่อขาย	-	-	✓	-	✓
ถือจนครบกำหนด		✓		-	-

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

- นโยบายการถือเงินลงทุนของสหกรณ์
- นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการตีราคาเงินลงทุน/
การเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน
- กำไร (ขาดทุน)ที่ยังไม่เกิดขึ้น
- ภาระผูกพันหรือคำประกัน
- การลงทุนไม่เป็นไปตามกฎหมาย
- อื่น ๆ เช่น อยู่ระหว่างชำระบัญชี/ล้มละลาย/
ผิคนัดชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้น

ลงทุนผ่านกองทุนรวม

เปิดเผยเพิ่มเติม ดังนี้

1. **วิธีการลงทุน** ว่าสหกรณ์ให้บริษัทจัดการเป็นผู้บริหารกองทุน ความเสี่ยงและหรือความเสียหายอยู่ในความรับผิดชอบของสหกรณ์
2. **ประเภทของตราสารที่ลงทุน** เป็นไปตามกฎหมายและประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) หรือไม่

การประเมินความเพียงพอของการควบคุมภายในด้วยตนเอง

แนวคิดและวัตถุประสงค์

แนวคิด

การลงทุนในหลักทรัพย์มีความเสี่ยง สหกรณ์จะต้องดำเนินการให้มั่นใจว่า สหกรณ์มีการควบคุมภายในด้านเงินลงทุนที่เหมาะสม และเพียงพอในการดูแลการดำเนินการให้ เป็นไปตามกฎหมาย แผน/นโยบาย วัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถป้องกัน ทรัพย์สินความเสียหาย รวมทั้งการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ ดังนั้น สหกรณ์ต้องประเมินหรือทบทวนความเพียงพอของการควบคุมภายใน ด้านเงินลงทุนอย่างน้อยทุกปี

วัตถุประสงค์ เพื่อให้มั่นใจว่า

1. สหกรณ์มีการควบคุมภายในด้านเงินลงทุนที่เหมาะสมและเพียงพอ
2. การควบคุมภายในที่กำหนดไว้ มีการปฏิบัติตามอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

แนวคิดและวัตถุประสงค์

แนวคิด

การลงทุนในหลักทรัพย์มีความเสี่ยง สหกรณ์จะต้องดำเนินการให้มั่นใจว่า สหกรณ์มีการควบคุมภายในด้านเงินลงทุนที่เหมาะสม และเพียงพอในการดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย แผน/นโยบาย วัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถป้องกันทรัพย์สิน ความเสียหาย รวมทั้งการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ

ดังนั้น สหกรณ์ต้องประเมินหรือทบทวนความเพียงพอของการควบคุมภายในด้านเงินลงทุนอย่างน้อยทุกปี

วัตถุประสงค์ เพื่อให้มั่นใจว่า

1. สหกรณ์มีการควบคุมภายในด้านเงินลงทุนที่เหมาะสมและเพียงพอ
2. การควบคุมภายในที่กำหนดไว้ มีการปฏิบัติตามอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

การประเมินความเพียงพอของการควบคุมภายในด้วยตนเอง

แบบประเมินความเพียงพอ ๗

จัดทำตามแนวคิด COSO 2013 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การควบคุมภายในองค์กร (Control Environment)

2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

3. การควบคุมการปฏิบัติงาน (Control Activities)

4. ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication)

5. ระบบการติดตาม (Monitoring Activities)

แบบประเมิน ๗ เป็นแนวทางสำหรับให้สหกรณ์ใช้เพื่อประเมินตนเอง ทั้งนี้ สามารถปรับเปลี่ยน/เพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสภาพการณ์การลงทุนของสหกรณ์

**ตัวอย่าง แบบประเมินความเพียงพอ
ของการควบคุมภายในด้วยตนเอง**